

Mottagare
Tekniska nämnden

Remiss om förslag till Bästeträsks nationalpark

Förslag till beslut

- Tekniska nämnden beslutar att svara regionstyrelsen att tekniska nämnden, i egenskap av VA-huvudman, inte har några synpunkter på inrättandet av en nationalpark på norra Gotland.
- Beslutet justeras omedelbart.

Sammanfattning

Nationalpark Bästeträsk bildas för att trygga mångfald och ge besökare möjlighet att uppleva och njuta av naturen.

Region Gotland har genom remissmissiv från Naturvårdsverket med ärendenummer NV-02823-19 givits möjlighet att lämna synpunkter på *Förslag till nationalpark på norra Gotland*. Ärendet inkom som en internremiss från regionstyrelseförvaltningen 20 mars 2024.

Tekniska nämnden kommer genom detta beslut svara regionstyrelsen att tekniska nämnden, i egenskap av VA-huvudman, inte har några synpunkter på inrättandet av en nationalpark på norra Gotland.

Ärendebeskrivning

Syftet med bildande av nationalparker är att trygga mångfald och ge besökare möjlighet att uppleva och njuta av naturen. I en nationalpark är naturen skyddad och får inte exploateras. Det innebär att vi bevarar ett naturarv åt nuvarande och kommande generationer. Tillsammans utgör nationalparkerna ett urval av unika landskap som tillsammans bildar en helhet över landet. Nationalparkernas natur är storslagen eller särpräglad och har höga värden.

Idag finns det 30 nationalparker i Sverige. Den föreslagna nationalparken Bästeträsk ligger på norra Gotland, Gotlands län. Området utgörs av en mosaik av naturtyper med rik biologisk mångfald, såsom hällmarker, våtmarker, fuktängar, sjöar, alvarmarker, tallskogar och marina miljöer. Det omfattar en areal om ca 7 100 hektar. Nationalparken har möjliggjorts genom att många fastighetsägare i området har valt att sälja mark för att området ska kunna skyddas för kommande generationer.

Bedömning

Bästeträsk är en viktig ytvattentäkt för den allmänna VA-försörjningen.

Nuvarande råvattenuttag regleras genom vattendom M5609-07, som också omfattar vattenuttaget till forskningsstationen på Ar. Vattentäkten har genom regionfullmäktiges beslut föreskrifter för vattenskyddsområdet genom inrättades 2020-01-01.

Teknikförvaltningen kan konstatera att Nationalparkens föreskrifter kommer inbegripa undantag för underhåll, reglering m.fl. aktiviteter kopplade till detta vattenuttag. Nationalparkens föreskrifter förväntas därför inte innebära några negativa konsekvenser för regionens nuvarande vattenuttag.

Region Gotland har i nuvarande VA-plan 2018 aviserat ett förväntat ökat dricksvattenbehov i framtiden, vilket kan medföra behov av en ny vattendom som skulle medge ett ökat vattenuttag. Om en ny vattendom vinner laga kraft kan Region Gotland även behöva anlägga en ny överföringsledning från Bästeträsk. En sådan kan delvis behöva gå genom den föreslagna nationalparken, vilket skulle medföra att Region Gotland behöver ansöka om en dispens från nationalparksföreskrifterna. Motsvarande dispens behöver sökas även idag, eftersom området är skyddat som naturreservat. Ett separat natura 2000-tillstånd måste sannolikt också inhämtas, men inget av detta är en konsekvens av att en nationalpark bildas i området.

En viktig strategi från ”Vision och strategi för Gotlands VA-försörjning 2023” är att ”vid konkurrens om vatten ska människors behov av dricksvatten prioriteras”. Nationalparken bidrar till att skydda hydrologin i området, vilket i sig är viktigt för råvattentäktens kapacitet och kvalitet. Det kan uttryckas som att det befintliga vattenskyddsområdet Bästeträsk stärks genom införande av nationalparksföreskrifter.

Barn- och genusperspektiv – Vid bildandet av nationalparker så skyddas naturen så att ingen exploatering sker. Det innebär att vi bevarar ett naturarv åt kommande generationer. Samtidig bidrar nationalparken till att skydda råvattentäkten Bästeträsks kapacitet och kvalitet, vilket är grundläggande för kommande generationers dricksvattenförsörjning i Fårösund och Fårö.

Landsbygdsperspektiv – I en nationalpark är naturen skyddad och får inte exploateras. Området runt Bästeträsk kan utvecklas genom att ge besökare möjlighet att uppleva och njuta av naturen i nationalparken.

Ekonomisk konsekvensanalys – Om Region Gotland vill söka dom för ett ökat dricksvattenbehov i framtiden, blir en konsekvens av nationalparken att dispens ska sökas, vilket drar med sig en del administrativa kostnader.

Miljö- och klimatperspektiv – Området omfattar en areal om ca 7 100 hektar och utgörs bland annat av naturtyper med rik biologisk mångfald, såsom våtmarker. Våtmarker i sig har också många andra miljöfördelar, som exempelvis att Om ärendet avser tilläggsanslag för investering ska det framgå att prövning av omprioritering av investeringsmedel från andra projekt föregått äskandet.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse teknikförvaltningen 2024-04-08
Remiss Naturvårdsverket inkom 2024-03-19

Teknikförvaltningen

Patric Ramberg
Teknisk direktör

Skickas till

Regionstyrelsen